

Staatssecretaris M.G. J. Harbers
Ministerie van Justitie en Veiligheid
Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG

Landelijk Bureau
Postbus 2894
1000 CW Amsterdam
Telefoon (020) 346 72 00
Helpdesk (020) 346 72 50
Fax (020) 617 81 55
www.vluchtelingenwerk.nl
info@vluchtelingenwerk.nl

datum 13 november 2018

betreft Internetconsultatie wijziging Vreemdelingenwet aanpassing
geldigheidsduur verblijfsvergunning

ons kenmerk O.2.1.18-222.AU

Geachte heer Harbers,

VluchtelingenWerk Nederland heeft kennis genomen van het concept wetsvoorstel tot wijziging van de Vreemdelingenwet 2000 teneinde te voorzien in aanpassing van de geldigheid van de verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd.

Wij zien slechts nadelen in dit wetsvoorstel, niet alleen voor de (toekomstige) vluchtelingen en de IND maar vooral ook voor de maatschappij in zijn geheel.

Nederland gaat juist minder in de pas lopen met andere EU-landen

Doel van het wetsvoorstel is om meer in de pas te lopen met andere Europese landen waarvan een meerderheid een verblijfsvergunning met een geldigheidsduur van minder dan vijf jaar geeft bij subsidiaire bescherming. Echter, dit wetsvoorstel zal juist tot gevolg hebben dat Nederland ten aanzien van de geldigheidsduur van de vergunning voor verdragsvluchtelingen flink uit de pas gaat lopen. Omdat Nederland een éénstatusstelsel kent, betekent een wijziging in de verblijfsduur dat deze ook voor verdragsvluchtelingen geldt. Slechts een kleine minderheid van de EU-landen kent een verblijfsvergunning van drie jaar voor verdragsvluchtelingen. De meerderheid verstrekt vergunningen van vier jaar of langer, terwijl een aanzienlijk aantal landen zelfs in de geest van het Vluchtelingenverdrag permanente vergunningen of tienjarige vergunningen verstrekt. Bovendien lopen de onderhandelingen nog over de Kwalificatierichtlijn, waarbij de duur van verblijfsvergunningen nog één van de discussiepunten is. De Europese eisen zijn dus nog onduidelijk.

Meer stress en onzekerheid voor vluchtelingen

Voor de betreffende vluchtelingen komt de periode van stress en onzekerheid over wel of niet verlengen, in vergelijking met de huidige situatie al eerder en zal tweemaal plaats vinden. Aangezien de asiolvergunning vrijwel altijd met terugwerkende kracht wordt verleend vanaf de datum asielaanvraag en de verlenging een half jaar van te voren kunt aanvragen, zal dit vaak al na twee jaar zijn. Als er inmiddels gezinshereniging heeft plaatsgevonden, geldt voor het hele gezin dat er nog meer perioden van onzekerheid bijkomen, want de gezinsleden zullen weer een andere datum hebben waarop hun verblijfsvergunning is ingegaan en verlengd moet worden.

Slecht voor integratie

Op de verblijfspas komt een datum in de nabije toekomst te staan en verlenging is onzeker. Dat maakt het verkrijgen van werk, een huurcontract, afsluiten van abonnementen, etc. moeilijker. Ten aanzien van inburgering gaat zich de vreemde situatie voordoen dat het einde van de inburgeringstermijn (start na statusverlening) na de einddatum van de verblijfsvergunning komt te liggen.

In het Regeerakkoord heeft het Kabinet het grote belang van snelle integratie van vluchtelingen onderstreept. Er zijn inmiddels belangrijke stappen gezet om het inburgeringsstelsel aanzienlijk te verbeteren. Niet valt te begrijpen dat er tegelijkertijd een wetsvoorstel wordt ingediend dat een zo groot negatief effect op de integratie van vluchtelingen zal hebben.

Risico's en problemen rond de verlenging

Ook nu al leert de procedure rond de overgang van de vergunning bepaalde tijd asiel naar onbepaalde tijd dat de IND vaak niet tijdig beslist en asielstatushouders gedurende een periode geen geldige identiteitskaart hebben of alleen een W-document. Voor werkgevers en uitzendbureaus kan dit de reden zijn om contracten niet meer te verlengen of statushouders niet meer te bemiddelen. Ook bestaat het risico dat een vluchteling te laat verlenging aanvraagt waardoor een verblijfsgat en illegaliteit kan ontstaan en problemen met toeslagen.

Capaciteit IND niet toereikend

Afgelopen jaren hebben we voortdurend gezien dat de capaciteit van de IND tekort schiet. Dan weer hoge wachttijden bij de asielprocedure en dan weer bij de gezinsherenigingsprocedure. Aangezien de verlenging bij alle asielvergunningen aangevraagd moet worden, betekent al een lichte stijging in het aantal asielvergunningen na asielprocedures, relocatie, nareis en hervestiging dat de IND dan ook een aanzienlijke werklast erbij krijgt om vrij snel daarna alle vergunningen weer opnieuw te beoordelen. VluchtelingenWerk krijgt nu al signalen dat capaciteitsproblemen zich ook al voordoen bij de overgang vergunning bepaalde tijd asiel naar onbepaalde tijd. Als zich hier ook weer wachttijden gaan voordoen, zullen er nog meer banen verloren gaan en is dit nog funester voor de integratie van deze vluchtelingen.

Geen belang voor de overheid

Ook nu bestaat al de mogelijkheid om een vergunning binnen vijf jaar in te trekken. Dit gebeurt vrijwel niet. Zelden is een land al binnen een aantal jaar weer stabiel genoeg om naar terug te keren. Een toetsing na drie jaar is vanuit dit oogpunt dan ook een tamelijk nutteloze exercitie.

Kostbaar

De uitvoering van dit voorstel gaat de maatschappij veel geld kosten. Niet alleen zal de IND jaarlijks extra kosten maken (volgens de toelichting geraamd op 2,5 miljoen per jaar) maar de korte duur van de verblijfsvergunningen en de steeds terugkerende perioden van onzekerheid, zullen voor de asielstatushouders leiden tot een slechtere toegang tot de arbeidsmarkt, een groter beroep op medische zorg en ook op langere termijn slechtere participatie in de samenleving.

VluchtelingenWerk wil u ten sterkste ontraden dit wetsvoorstel bij het parlement in te dienen.

Met vriendelijke groet,

Jasper Kuipers
Adjunct-directeur